

NÉPNEVELŐK LAPJA.

NEVELÉS-OKTATÁSÜGYI HETILAP.

A MAGYARORSZÁGI NÉPTANITÓK EGYETEMES GYÜLÉSÉNEK, A VÉGREHAJTÓ-
BIZOTTSÁGNAK ÉS TÖBB HAZAI TANITÓ-EGYESÜLETNEK RENDES KÖZLÖNYE.

Laptulajdonos és kiadó:

A „NÉPNEVELŐK BUDAPESTI EGYESÜLETE.”

Felelős szerkesztő:

S Z Ő K E (STEINER) I S T V Á N.

Megjelenik e lap minden szombaton. **Előfizetési ára:** Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt, **Hirdetések** 2 has. petit-soronként 10 krral számíttatnak. **Kéziratok** a szerkesztőhöz (Budapest, IV. ker., gr. Károlyi-utca 8. sz.); **előfizetési pénzek, tagsági díjak**, (6 frt, melybe a 4 frt előfizetési díj is be van tudva, s mely 1 frtos részletekben minden okt., dec., jan., márcz., ápr. és juniusbán fizetendő,) **hirdetések és hirdetési díjak** az egylet pénztárnokához, Senyei Ferenc úrhoz (IX. ker., soroksári-utca 32. sz.) küldendők. Az egyleti helyiség a **Kazinczy-utcai** iskolában van.

A nép könyve.

Közeledik a kalendáriumok, naptárak kibocsáttásának ideje. Tenger mennyiségben fogják rövid idő múlva elárasztani a könyvkereskedéseket. Tudjuk, hogy népünk könyvekre nem igen hajlandó költeni; de egyet nem von meg magától, azt még a gunyhóban is hordhatnak.

E könyv — a naptár.

S vajjon, hogy állanak e könyvvel?

Azt kell tapasztalnunk, hogy, bizony! ama naptárak, melyeket a nép megvesz, a ponyvairodalom „diszpéldányai“, hogy ép úgy rontják a nép erkölcsét, jóizlését, nyelvérzékét, mint ama ponyvairodalmi termékek, melyek czélja: mindenrendű és rangu futóbetyárok dicsőítése, trágár dolgok terjesztése, melyek határozottan a népbuti tására és a közerkölcsiség vesztére irányulnak.

S e fontos hivatásu könyvvel csak azok törődnek, kik elég lelkiismeretlenek e mételet áruba bocsátani.

Ideje volna e „pusztító“ nyavalának egyrészt „megállj“-t parancsolni a hatóság részéről, másrészt pedig arról gondoskodni, hogy azon művek, melyeket a nép olvas, melyek között leginkább el vannak terjedve — mint a naptár — jók legyenek.

Ez utóbbi feladatnak megoldását első sorban a népkönyvtárakat terjesztő és a népirodalmat művelő tanítóktól várjuk, kik czéljával tüzték ki oda hatni, hogy a „ponyvairodalmi“ termékek helyett oly művek kerüljenek a nép kezébe, melyek minden tekintetben előnyére szolgálnak. Ezt azonban csak úgy érik el, ha magát a forrást — a ponyvát — jeles művekkel ellátják.

Vagyis, amint Kossuth épen e tárgyra vonatkozólag mondá: „Szeget szeggel.“ A hasonszenvi gyógmód e járványos betegségnél a legsikeresebb. — A ponyvairodalom nem azért kárhózas, mert ponyvairodalom, hanem mert rossz. Hogy a siker teljes legyen: a rossz ponyvairodalmat jó ponyvairodalommal meg kell támadni. — A doig nyitja abban van: hogy bemegyén a falusi nép az országos, meg heti vásárra. Elád valamit. Ellátja szükségeit; s még érez maga körül pár forintot, vagy egy kis apró pénzt. Ott látja maga előtt a ponyván a 3—4 krajczáros füzetkéket. Felébredt lelkében a szellemi táplálék ingere. Nem arról van szó, hogy forintokat adjon ki, mire nehezen szánná magát; 3—4 krajczárról van szó; lehajlik a ponyvára, felkap egy füzetkét, melynek címén vagy durva fametszetén szeme megakad; levágja a 3—4 krajczárt, s viszi a mótelyt haza. — Olvasmány után vágyott: nála nem az a kérdés első sorban, hogy minő olvasmányt kapott, hanem hogy mennyibe kerül? 3—4 krajczár ez csábít; ez dönt. Nem mert izlése rossz, hanem mert olcsó a portéka.

Arról kellene tehát gondoskodni, hogy a ponyvára jó és olcsó naptárak kerüljenek és így a nép kezébe jöjjenek.

De még könnyebb modot is ajánlhatok.

Adjanak ki a népkönyvtárakat terjesztő és népirodalma művelő tanítók **olcsó** (10—15 kr.) naptárakat és kérjék föl a tanító társaikat ügynökökkül, kik azokat közsegeikben a nép között terjesszék.

Igy megmentenők a népet a le g jobban elterjedt mótelytől.

Zádor Gyula.

A természetrajz tanítása a népiskolában olvasókönyvek alapján.

„Az igazság hogy szép legyen, diszre nem szorul.“

Shakespeare.

Divatos világot élünk. A mi jó ma, rossz holnap. Tegnap a szabadságért lelkesültek az emberek, ma azért rajonganak, hogy cifra járomba dughassák nyakaikat. Miért? Mert ilyen a módi. Am divatozzék, a kinek ugy tetszik, hanem azt, hogy az igazság nyakát kitekerjék s helyére a feleziczomázott hamisságot tegyék, bármennyire haladunk is a korrall, nem hagyhatjuk szó nélkül. Nem még akkor sem, ha a hamisság e gyönyörű köntösbe van öltöztetve: „nemzeti.“ Nem még akkor sem, ha a hamis próféták egész serege — nemcsak egy-két matodorja — fogja is harsogtatni a „nemzeti szent ügyet.“ Nekünk nem cifra üres szólamokra van szükségünk, hanem igazságra; igazságra, mely diszítés nélkül is szép.

E szó „nemzeti“ a legdivatosabb fogalomnak a jegye. Talán azért hangoztatják oly sokat, mert keveset tesznek a fogalom lényege érdekében. Talán szóval akarják pótolni a tettet! . . . E fölött töpren-

geni, hiába való foglalkozás; de azon ténynyel, hogy e divatos fogalmat az álfogalmak takarójául használják, számolnunk kell. Számolnunk kell annyivnl is inkább, mert — a mint az előjélekből ítélünk szabad — alighanem az álpróféták által lobogtatott zászlók kerülnek ki diadalmasan az ütközetből.

Ha nem is mondanám, tudja minden olvasó, hogy a népiskolai olvasókönyvek kérdését illető mozgalomról beszélek.

Tanítói körökben egyre élénkebb kifejezést nyert azon nézet, hogy népiskolai olvasókönyveink nem ütnek meg a mértéket. Hogyan kell a bajon segíteni? E kérdés megfajlására hivatottabbak sokáig hallgattak, gondolkoztak; s nemesak, hogy gondolkozásokat nem követtetett, hanem még felfogásoknak is csak hosszú hallgatás után adtak kifejezést. E hosszú hallgatás azon okból eredhetett oly fontosnak tarthatták az olvasókönyvnek kérdését, miszerént még az elhamarkodott véleménynyilvánítástól is tartózkodtak. Mig más éren egymást érték az új könyvek, itt majdnem teljesen szünetelt a munka.

Ily körülmények között senki sem vitathatja el a várakozás jogosultságát, és meg kell vallanunk — meg is születtek a hegyek az egeret. Az eredmény azért lett ilyen, mert a kérdést csak fújták nagyra; nagyon természetes, hogy hozzá illet a megoldás. Olvasókönyveink a tudomány által biztosnak ismert alapon állottak; tehát nem volt szükség alkotásra, hanem csak javításra. A kik ez igazságot önhittségük, vagy divatmajmolásuk miatt el nem ismerték, használás helyett ártottak az ügynek; bontották a kőalapot, hogy majd fővényt rakjanak helyébe. Ezek a rontók-bontók, kik az építés dicsőségére vágytak, kicsinynek tartották a javítás szerény, de hasznos munkájával járó elismerést, a nemzeti olvasókönyvek apostolai. Egy-két évvel ezelőtt a réalismeretek, pozitív igazságok terjesztése volt céljuk; most, midőn vetésöket csak bujni látják, megijednek saját munkájuktól s az idealismus karjaiba vetik magokat.

Jelszavuk „nemzeti nevelés“ minden áron. Helyes, ideje, hogy gyermekeink nemzeti nevelésben részesüljenek, de e nagy uondásért ne hozzunk olyan rendkívüli áldozatot, mint a minő a népiskola valódi célja megvalósíthatásának kockára tétele. Ne különösen akkor, midőn egyáltalában nincs reá szükség. Nevelésünk nemzeti lehet ugyis, ha az olvasókönyvet meghagyjuk annak, ami eldíg volt: a népiskolai nevelés-tanítás főszközének. Nemzeti lehet nevelésünk ugy is, ha nem csupa hazafias mesék, mondák, hős történetek képezik az olvasókönyv tárgyát; hisz a hazafias, nemzeti nevelésre nemesak az olvasókönyv, hanem minden tantárgy alkalmas. Nevelésünk tehát nemzeti lehet ezen divatos olvasókönyvek nélkül is; de ezekkel meg van akasztva a népiskola hivatásának betöltésében.

Ezek az olvasókönyvek azok, melyek lépten-nyomon a gyermek ismeretkörén kívül eső dolgokról beszélvén, a legegyszerűbb paed. igazságot is arczul verik.

Ezek az olvasókönyvek azok, a melyek a gyermek természetével nem sokat törődnek, a népiskolai nevelés-tanítás azon követelményét,

hogy a gyakorlati életnek is kell nevelni s nemcsak az ábrándoknak élni, teljesen figyelmen kívül hagyják.

Ne mesét adjunk a gyermeknek hanem igazságot, melyet megért, melyből tanul, melynek szépségeiben gyönyörködik, mely erkölcsi tökéletesedését előmozdítja. Ily igazságot adjunk még akkor is, ha a gyakorlati életből, vagy a realismeretek valamely ágából vesszük is azt. E mellett jut terünk — a maga helyén — történelmi dolgok (nem mesék) fejtegetésére is.

Legyenek tehát olvasókönyveink a már ósdiinak nevezett elv alapján készültek, a még használatban levők. Javítsunk rajtuk, de tartsuk meg az irányt. A kik így gondolkoznak azokkal tartok. A másik tulzásnak, a mely mindent az olvasókönyv alapján akar tanítani, szintén nem vagyok barátja. Legyen a nevelés-tanítás központja az olvasókönyv, de ne legyen egész könyvtár; tanítsunk sokat az olvasókönyvek alapján, de ne mindent. Ezt a felfogást osztotta eddig a közokt. kormány is. Ohajtható, hogy ezentul is ossza.

Népiskoláink nagy része osztatlan. Osztatlan népiskolában a tanítónak oly kevés az ideje, oly sok a teendője, hogy számottevő külön tanórákat nem fordíthat a reáltárgyak tanítására. A realismereteket tehát a beszéd- és értelemgyakorlatok, az olvasókönyvek alapján kell terjeszteni, úgy, hogy a rendes órában a már kész ismereteket csak rendbe keljen szedetnie. Ily szellemben kell tehát a népiskolai olvasókönyvet szerkeszteni. Így szerkesztve, az olvasókönyv kiválóan alkalmas a többek között a természetrajz, a realismeretek ezen fontos ágának tanítására is.

A természetrajz tanítását az osztatlan, de más népiskolában is következő részekre lehet osztani.

I. Természetrajzi alapfogalmak ismertetése a beszéd- és értelemgyakorlatok alapján.

II. Természetrajzi ismeretek terjesztése olvasókönyvek alapján.

III. A szerzett ismeretek rendezése.

Lássuk mindegyik közt külön-külön. Nekem ugyan I. és III. ponttal ezuttal kevés a dolgom. Az összefüggés kedvéért azonban ezekre is ki kell pár szóban terjeszkednem.

(Folytatás köv.)

Egyleti élet.

Az alsó-szabolcs-hajduvidéki reform tanítóegylet f. év július 25-én tartotta közgyűlését, melyen 51 tanférfiu vett részt.

1. Simon Károly elnök a gyűlést hosszantartó, hatásos beszéddel nyitotta meg, melyben különösen kiemelte egyleti életünknek a mindinkább fokozódó tevékenység folytán már is észlelhető öröndetes fejlődését. Isten áldását kéri a gyűlés munkájára.

2. Olvástatott az elnöki jelentés. E szerint volt az egyletnek 100 rendes és 7 tiszteletbeli tagja, tartatott két választmányi ülés, melyen elintéztetett 18 ügy. Egyleti könyvtárunk számlál 49 drb hasznos művet

s járátja az egyle taz elnökség számára a „Né p n e v e l ő k L a p j á t“ s a P a e d a g o g a i S z e m l é t. A pénztári jelentésből örvendetes dolog, hogy a hátralékosok száma ez évben igen csekély. Iskolai takarékpénztár behozatott ujabban két iskolában; isk. könyvtára 90 frtot meghaladó alap létesítettett H-Nánáson.

Képviseltette egylettünk magát mind az országos, mind a pünkösdi tanitógyűlésen s igyekezett vélenényét minden országos tanügyben nyilvánosságra hozni, általában a kor színvonalára emelkedni. Elnök jelentése örvendetes tudomásul vétetett.

3. Olvastattak a választmányi ülések jegyzőkönyvei.

4. Az 1881/2 évi pénztárnoki számadás átvizsgálására egy 3 tagú bizottság küldetett ki.

5. Elnök a maga és hivataltársai nevében leköszönt. Az új tisztviselői kar titkos szavazat útján 3 évre következőleg választatott meg: elnök: Simon Károly, alelnök: Vincze József, első jegyző: Tóth Mihály, másod jegyző: Végh József, könyvtárnok: Imre József, pénztárnok: Nagy Pál. Választmányi tagok: Solyom Antal, Rácz Mihály, Kövér Gábor, Kun Dezső, Maklári Mór, M. Lakatos Károly, Bácsi Péter, Bede Imre, Kovács Lajos, Pongor Gyula. Póttagok: Kövér Emilia k. a. Lévai Imre, Sallai Gábor, Kovács János, Andor Márton.

6. Vincze József egy olvasmány kezelését mutatja be a IV-ik osztályban. Tanítása eredményével közgyűlés teljesen megelégedett, a mennyiben az önkifejtő tanalak alkalmazásával az olvasásnak más tanfegyakkal való koncentrálását ügyesen mutatta be.

7. Rácz Mihály a természettan köréből a levegő nyomásáról tartott előadást VI-ik osztályu növendékeknek. Kísérletek útján vezette le a természeti törvényt.

Mindkét előadónak szorgalmas munkásságáért a közgyűlés köszönetet szavaz.

8. Az országos tanitógyűlésre küldött képviselő, Solyom Antal, képviselői működéséről s általában a gyűlés eredményéről beszámol. Az ügyesen szerkesztett terjedelmes jelentéssel, a képviselő működésével bíggadt s férfias magatartásával közgyűlés meg van elégedve s midőn jelentését tudomásul veszi, működéséért köszönetet szavaz.

9. Vincze József „a legközelebbi idők a nevezetesebb tanügyi mozzanatairól“ irt, s nagy érdeket keltett munkát olvasott fel.

A gyűlés a művet helybenhagyja s a levéltárba tétetni rendeli.

10. Idő rövidsége miatt Rácz Mihály, Porcsalmy Soma és Sebestyén Béla urak értekezései napirendről levétettek s jövő gyűlésre halasztattak.

11. Solyom Antal előadó az E ö t v ö s - a l a p o t, mint az önsegély megtestesítését, s olyan intézményt, mely a hazai összes tanitóságot híflekezeti különbség nélkül az önsegélyben egyesíti, mely hivatva van kellő pártolás mellett a tanitók közvagyonává domesticájává lenni hosszasan ismerteti s annak minden lehető uton való támogatását melegen ajánlja kartársai figyelmebe. A közgyűlés sajnálattal emlékezik

meg, hogy ezen jótékony célú alap gyarapítására nézve eddig a leginkább célravezető eszközökhöz nem nyult, ez alkalommal pénztára jelenlegi erejéhez képest az alap gyarapítására 5 o. é. frt évi segélyösszeget szavaz meg, s egyszersmind megbizza az egylet választmányát, hogy mint „Eötvös-alap gyűjtő-bizottság“ társadalmi uton is az alap javára gyűjtéseket eszközöljön s az egylet tagjai közül is minél többeket nyerjen meg az alap tagjaiul.

12. Az isk. könyvtárak és isk. takarékpénztárak ügye az illető szakosztályhoz tétetett át.

13. Olvastatott a délmagyarországi tan. egylet választmányának ismeretes felhívása. A közgyűlés e tekintetben elfogadja a választmány azon propositióját, hogy az eszme, melyet a derék tan. egylet megpendített, igen szép, s valóban annak keresztülvitele méltó volna a nemzet ezredéves fenállása emlékének megörökítéséhez; de — tekintettel hazánk lakosságának a mindinkább súlyosodó közterhek folytán előállott anyagi nyomasztó helyzetére, tekintettel különösen sok felől igénybe vett áldozatkészsége kiaknáztatására: merőben kivihetetlennek tartja, hogy minden tanítóegylet körében szeretetházak állitassanak. Teljes erejének felhasználásával — örömmel járul az eszme megtestesítéséhez azonban úgy, hogy egy — az országban létező — szegény tanítók árvaít befogadó és nevelő szeretetház állapittassék, és hogy az erre szükséges alap előállitható legyen, az Eötvös-alap kezelő bizottsága (legyen bár az az egyet. tan. gyűlések vagy az országos tan. gyűlés hivatalos közege) vegye kezébe ez ügyet, s nevezett bizottság a tan. egyletek együttes és buzgó közreműködésével gyűjtsön minél rövidebb idő alatt egy oly összeget, mely biztos tőke legyen a célbavett szeretetháznak — a nemzet ezredéves fennállása emlékünnepeire lehető felállítására és jövőben való fentartására nézve.

14. Az egylet 4 szakosztályra osztatott, tekintettel a helységek egymáshoz való fekvésére és a tanítók számarányára, úgy azonban, hogy a körök minden 3 évben változnak.

15. Elrendeltetett az alapszabályok kinyomatása.

16. Jövő közgyűlés helyéül H.-Szoboszló tüzetett ki.

Ezek után elnök a gyűlést feloszlatta.

Tóth Mihály,
egyl. jegyző.

É r t e s í t é s .

Meghívó. Az Abauj-Tornamegyei tanítótestület f. év szept. 12. és 13. napján Kassán tartja XII. Közgyűlést még pedig: 12-én délután 2 órakor a városi zeneteremben következő tárgysorozattal: 1. Megnyitás. 2. Folyó ügyek. 3. Választmányi jelentés. 4. Körök jelentései. 5. A pénztárak megvizsgálására kiküldendő bizottság megválasztása. 6. A jövő évi költségvetés megállapítása. 7. Az 1883. évben esetleg tartandó orsz. tan. gyűlésre két képviselő választása. 8. Az egyesületi szakközlöny kérdése. 9. Tisztujtás. 13-án délelőtt 9 órakor a közgyűlés folytatása a megye-

ház nagytermében. Tárgyak: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. A megelőző napon felvett könyv fölolvása. 3. A pénztárnokok s számvizsgáló-bizottság jelentése. 4. Emlékbeszéd Szikay Béla fölött. Timkó Józseftől. 5. A szülők és tanítók közötti viszony. Értekező: Mártonfy M. 6. Nemzeti műveltségünk Széchényi korában. Tóth Lőrincz. 7. Az évi zárvisz-gálatokról. Előadó: Markó Lajos. 8. A választás eredményének kihir-detése.

Azon tagok, kik ingyen elszállásolásban részesülni óhajtanak, meg-kereséseikkel legkésőbb szept. 8-ig forduljanak Hubcsik József úrhoz. (Fehér-utca 3. szám.)

Sudy Kapisztrán J.

elnök.

Meghívás *) A „Csongrádmegyei tanító-egyesület (Alföldi tanító-egylet)“ ez évi rendes közgyűlését folyó 1882. augusztus hó 26. és 27. napjain Szegeden a polgári fiu iskola helyiségében (reál-iskola épület, II. eme-let) tartja meg, melyre az egyesület összes tagjai, valamint a tanügy-barátok tisztelettel meghivatnak. A közgyűlés tárgyai: Augusztus hó 26-án délelőtt. (Kezdet 10 óraker.) 1. Elnöki évi jelentés. 2. Pénz-tári jelentés. 3. Pénztárt fölülvizsgáló bizottság kiküldése. 4. Könyvtári jelentés. 5. Jelentés az „Eötvös-alap“-ról. 6. Jelentés a „segély-alap“-ról. 7. Az iskolai nevelés egyik fő föladata. Előadó: Sári Mátyás. 8. Indít-ványok. Augusztus 26-án délután. (Kezdet 3 óraker.) 1. A természettan módszere az osztatlan népiskolában. — Előadó: Géczy Károly. 2. A fertőztelenítő szerekről. Előadó: Iczés József. 3. Az énektanítás mód-szere. Előadó: Langer Viktor. 4. Az 1882—83. évi költségvetés megál-lapítása. 5. Indítványok. Augusztus 27-én délelőtt. (Kezdet 9 óraker.) 1. A pénztárt fölülvizsgáló bizottság jelentése. 2. Mily elvek alapján Szerkesztessenek a fiuk számára az olvasókönyvek. Előadó: Vass Mátyás. 3. A jövő évi közgyűlés helyének és idejének megállapítása. 4. Tisztuj-tás. 5. Indítványok. Augusztus 27-én délután. A népnevelési és egyéb közintézetek megtekintése.

A vidéki tagtársak sziveskedjenek elszállásolás végett a polg. fiu-iskola helyiségében jelenkezni.

Nagy János,

egyesületi elnök.

Meghívás. A szabolicsmegyei felekezetenlküli tanítóegyesületnek Nyiregyházán a megyeháza nagytermében 1882. év augusztushó 30-án tartandó hetedik közgyűlésére. Sorrend: augusztus 29-én a vidékek-ről beérkezett vendégek fogadtatása és elszállásolása. A vidéki néptani-tók és tanügy barátok, kik ingyen szállásban óhajtanak részesülni, jelentkezzenek augusztus 20-ig a rendező-bizottság elnökénél, Varga Antal tanítónál. Augusztus 30-án reggel 7—9 óráig gyakorlati tanítá-sok fognak tartani a r. kath. népiskolák tantermeiben. Előadók: Ruhman Andor tanító; számtanból, Wichs Lipót tanító; a lombfűrészelés-

*) Mult számunkban való közzétételre elkésett.

ből. Azon vidéki tanítók a kik a tantárgyak vagy a házi-ipar valamely neméből gyakorlati előadást, vagy felolvasást óhajtának tartani, szíveskedjenek augusztus 27-ig Pazar István egyleti alelnöknél jelentkezni. Az előadások után ugyanazon tantermekben a tanszer-kiállítás nyitattik meg. A közgyűlés 10 órakor veszi kezdetet, melynek tárgyai: 1. Elnöki megnyitói beszéd. 2. Az egyleti választmány működésétől szóló jelentés. 3. A tanítói járáskörök jelentései. 4. Az első országos képviselői tanító-gyűlésén részt vett egyleti képviselő beszámolója. 5. A gyakorlati előadások bírálata. 6. A választmány javaslata a nyugdíj-törvény némely pontjainak módosítása tárgyában. 7. Számvizsgáló küldöttség jelentése. 8. Indítványok. A közgyűlés végeztével délután 2 órakor társas közebe, tartatik a „Hárs-“hoz címzett vendéglőben. A teljes közebed ára 1 frt. Ebéd után kirándulás az ág. ev. fa iskola kertbe, hol Mráz Károly tanító a gyümölcsfák nyári nemesítéséről tart gyakorlati előadást.

Gróf Dessewffy Aurél,

t. egyesületi elnök.

Habsuda Dániel,

t. egyesületi jegyző.

Iskolai értesítők.

1. A bajai m. kir. állami tanítóképző intézet IX. értesítője az 1881—82-iki tanévről. Dr. Bartsch Samu igazgató. Az elmúlt tanévről szóló igazgatói jelentés több örvendetes dologról értesít. A tanulók szorgalma kielégítő volt, erkölcsi viselet pedig jónak mondható. Az igazgató tanács a tanári karral egyetértőleg hön óhajtja, hogy az ifjúság lelki s testi gondosabb neveltetése céljából behozassék az internátus. A helyi viszonyok nagyon is mellettök szólnak. A méhészetet, selymészetet (ez utóbbi termelésének értéke 50 frt 56 kránt tett ez évben) eperfanevelést gyakorlatilag üzték, a házi ipar ágai közül főleg a műkosár fonás s a gyakorlati értékű nádszék befonás képezte a munkásság tárgyát. A növendékek létszáma a tanév végével 62-t tett. Rendes tanár: 7, segédszemélyzet: 2.

2. A somorjai államilag segélyezett polgári fiu- és felső leányiskola 10. értesítője az 1881—2. tanévről. A növendékek 10 évi népességi statisztikája bizonyoságot tesz ez intézet fokozatos fejlődéséről. Míg az első évben 28 növendék, a 2.-ban 37, a 3.-ban 42 volt, az utolsóban már 74 növendékkal rendelkezett az intézet. Örvendetes szaporodást mutat a természettudományi szertár, amennyiben az utóbbi két év alatt 60 db. kitömött madárral s 4 db emlőssel szaporodott az. A tanító-testület áll 6 tagból.

3 Nyolczadik jelentés a debreczeni helv. hitvallásu egykáz 8 osztályu leánynevelő intézetéről az 1881—82. isk. év végén. Közli: Dóczy Gedeon igazgató. A tanító-személyzet 11 tagból állt, a növendékek létszáma 171 volt. Az osztályok szerint felsorolt tantárgyaknál kellemtlenül tapasztaltuk, hogy ezen törzsgyökeres magyar városban is az első elemi osztálytól kezdve tanítják a német nyelvet. A német Schulverein szívbeli örömet érezhet a fölött, hogy a magyarság szívében, mily privilégiumban részesítik a német nyelvet.

Mintha csak versenyre akarnánk kelni velök a germánizálás terén. Ez intézetben benlakók is felvételnek 300 frt évi fizetésért.

4. A csáktornyai városi közs. el. népiskola értesítője az 1881—82. tanévről. Közli: J e n e y G u s t á v ig.-tanító. A négy osztályu fiu osztályokba 139 növendék volt beírva, a hatosztályu leányosztályokba 164 növendék járt. Föltűnő, hogy a 3. és 4. osztálynak heti 28 tanítási órája van. 9—10 éves korban levő gyermekeknek ez túlterhelés és nem indokolható sem paedagogiai sem pedig egészségügyi okokkal. A tanulók minden 3 hónapban kapnak értesítőt, melyben ki van tüntetve szorgalmuk, magukviseletök s a mulasztott órák száma. (Bpsten havonkint adunk ki ily értesítőket.) Ezen iskola jól be van rendezve népiskolai könyvtárral (a tanítók, ifjuság- s a nép számára), továbbá a szükséges természettani eszközökkel is el van látva. A községi faiskola helyes kezelés alatt áll. Az iparisméltó iskolát 96 növendék látogatta.

5. A keszthelyi községi el. népiskola értesítője az 1881—82. évről. Összeállítá: Bányai Károly ig.-tanító. 5 fiú s öt leányosztály összes növendéke 552 volt. Az 5. fiuosztályban csak egy tanuló volt, az 5. leányosztályban pedig csak 4. Az ismételőiskolában 57-en jártak. Fájdalommal említi meg az értesítő, hogy a tanítói kar veteránja Holczmann Ferencz, a mult évi szünidő alatt elhalálozott. Ötvenegy évig működött a derék tanférfiu szelidséggel, szeretettel s ügybuzgalommal.

6. A budapesti ágostai hitv. ev. magyar-német gyülekezet népiskolájának évi értesítője az 1881—82. tanévről. III. évfolyam. Falvay Antal igazgató sok helyes dolgot mond el az „iskola és szülői ház“ czimű értekezésében, melylyel az értesítőt megnyitja. Vajha a szülők, a kiknek kedvéért ezen értekezés iratot, megszívlelnék az abban elmondott igazságokat! Az iskola ez évi történetét a mindnyájunk által őszintén tisztelt P f i t z n e r János volt igazgató tanító emlékének méltatásával kezdi. A jeles képzettségű, derék tanító f. évi márczius 7-dikén hunyt el, miután 38 évig buzgón működött volt a tanítás mezején. Az összes tanulók létszáma 600-at tett ki az idén; tehát 23-mal több volt, mint tavaly. Ez értesítő nagyon teljes terv szerint készült.

7. A nagy-kanizsai államilag segélyezett közs. nyilv. polgári fiuiskola 10. értesítője. Szerkeszté: M o r g e n b e s s e r János igazg. tanító. Az iskola jelen évi történeti adatai nem tartalmaznak ismertetésre való közérdekű adatokat. A tanári kar 8 tagból állt. A növendékek létszáma 114-et tön, mely szám a mult évihez képest 14 főnyi apadást mutat.

8. A nagy kanizsai polg. isk. tantestület által a felserdült leányok számára miniszteri engedéllyel rendezett rendkívüli tanfolyam értesítője 1876—1882. Szerkesztette Hoffman n Mór tanár. Az értesítő elejen nyolcz lapon a leányok kiképeztetéséről szól Hoffmann M. Második czikben előadatik e tanfolyam keletkezésének és fennállásának rövid története. Ebből megtudják, hogy e tanfolyam 1876 óta áll fenn; De a növendékek sokkal csekélyebb számban látogatják, mint a hogy megérdemelné. A lefolyt tanévben is a I. folyamban csak 7 volt, a II. pedig

csak 8. Az összes tantárgyakra csak 17 óra jut. Havi tanítási díj 6 frt.

9. Kassa sz. kir. város községi elemi iskoláinak értesítője az 1881—82 tanévről. Közli: Sudy Kapisztrán János igazgató. Az igazgató érdekes értekezése, a „korunk nevelés iránya“ című nyitja meg az értesítőt Bizonyítgatja, hogy korunk nevelési iránya hibás, mert a család többnyire lerontja, részint korlátoltságból, részint könnyelműségből azt, amit az iskola épít. Példákat hoz fel a mai nevelés inhumanus voltának a bebizonyítására. Nem az a humanus nevelés, ha minden nevelési tényező akként működik össze, hogy a nevelési alany — a gyermek — vágyai kiélégíttessenek, szeszélyei eltűressenek; hanem ha úgy működnek e tényezők, hogy a gyermekből ember legyen a szó legvalószínűbb értelmében: ember a magának, ember a társadalomnak. A br. Melczer nővérek vezetése alatt álló 10 kros egyesület, mely 1877. évben alakult meg a szegény gyermekek felruházására, valóban áldásdús működést fejt ki. A lefolyt évben 43 fiút és 37 leányt ruházott föl karácsony-ünnepén. Fennállása óta pedig már 600 gyermek részesült jótékonyosságában. A 14 fiuosztályt látogatta 1073 növendék, a 11 leányosztályt pedig 767. Összesen tehát 1840. Az ismétlőiskolába 157 növendék járt.

10. A nyiregyházi róm. kath. el. népiskola értesítője az 1881—82. tanévről. Közli: Orsovsky Gyula tanító. Ez iskola mintegy 30 ezer frt alapítvánnyal rendelkezik. A beiratásokra kitűzött időt a szülők nem tartják meg, mint az év történetéből sajnosan értesülünk. A 4 tanítóval bíró, de 8 osztályt (4 fiu, 4 leány) magában foglaló iskola összes növendékei 302-öt tettek ki az idén.

II. Ertesítő a Szeged-belvárosi tanító-testület vezetése alatt álló közs. népiskolákról 1881—82. Összeállította: Ferenczi János ig. tanító. A belvárosi iskola 11 osztályában 718 növendék járt (fiú 416, leány 302.) Az ipariskola 7 osztályában volt 470 tanuló. A testületi könyvtárban 220 kötet van, az iskolai 230 kötetet tartalmaz. Ruhanemű és könyv osztatott ki e szegény növendékeknek. Nagy Ferencz tanító a szülők figyelmébe ajánlt cikkében szemökre lobantja az illetőknek, hogy az iskola hivatásszerű feladatának megoldásához szükséges családi nevelésben nem részesítik a gyermeket s így az iskola nem képes elérni azon magasatos célt, hogy a növendékek akaratának oly irányt adjon, hogy azok a jót szépet és nemest mindenkor önerejükből, kövessek stb. Helyes utmutatásokat nyujt arra nézve, mit kelljen tenniök s mit nem kell tenniök a szülőknek, hogy az iskola működése sikerteljesebb legyen.

12. A fővárosi szeretetház egyesület választmányának jelentése az 1882. évi márczius 28-diki közgyűlésen. Ezen áldásdúsán működő egyesület bejelentéséről világos fogalmat nyer az olvasó, ha a czimzett jelentést figyelemmel átnézi. Sajnos, hogy még mindig az adakozások bizonytalan mennyiségű csoportja képezi a jövedelmi források legbővebb ágát, s hogy az anyagi javakban bővelkedő számos fővárosi polgár között oly kevés azoknak a száma, a kik alapítványok tételével igyekeznének a

társadalom nemesítésének a szolgálatába állani. Példát vehetnének a derék Weisz B. F.-en Amizoni örökösain, Ráth György és nején, Somogyi Károlyon, Gr. Andrássy Gyulánén, br. Aczél Bélánén kik egy, két (sőt egyikök 6000) forintos alapítvánnyal szerepelnek az egyesületnél. Az intézet növendékeinek létszáma 34. A derék igazgató Szóts András teljes meglelégedéssel pillanthat vissza lelkiismeretes, önfeláldozó működésére, Elismerés illeti dr. Reich Ármint, Lederer Ábrahámot, Heinrich Istvánt, Falk Zsigmondot, Simigh Istvánt, Ujhelyi Sándort s másokat kik a szeretet-ház érdekében áldozatkész munkásságot fejtettek ki.

13. Kassa szab. kir. város községi polgári fiú és leányiskolájának értesítője az 1881—82. tanévről. Közli: Mártonfy Márton igazgató. „A petroleum és a Lámpa“ című ismeretterjesztő cikk van az elején, melyet Götz Károly írt. Véleményünk szerint nem értesítőbe valók az ily ismeretterjesztő cikkek, melyek terjedelmüknél fogva sem alkalmasak arra, hogy átolvassák azok, a kiknek szánva van. Helyesebb ha az értetítők számára szánt közleményeknél első sorban arra törek-szünk, hogy azok gyakorlati tanácsokat, utmutatásokat nyujtsanak a szülőknek a nevelést illetőleg, s minél rövidebbek ily cikket, annál többen olvassák. A tantestületnek volt 9 férfi és 4 nőtagja. Hitoktató 10 volt. A 6 osztályu fiú iskolában 171, a 4 osztályu leányiskolában pedig 150 növendék. A tanári testület egyik kitűnő tagját, Szikay Belát, elragadta a halál a lefolyt évben. A 25 éves fiatal ember, különösen mint író, de mint tanár is szép nevet szerzett már magának.

14. Értesítő Szeged szab. kir. város mórjai közs. el. népiskolájáról 1881—82. tanévben. Összeállította: Grón Lajos h. igazgató tanító. Pa naszkodik a jelentés, hogy a szülők nem iratják be gyermekeiket a kiszabott időben, mi a tanítás sikerét kockáztatja. Növendék volt 375. Az ismétlő iskolába 61-en jártak. Az idén alapított iskolai könyvtár 83 kötetet számlál s a kiknek szánva van — a nép — szépen igénybe vette a menyinyiben az olvasók száma meghaladta a 80-at.

15. A szegedi zsidó népiskola értesítője 1881—82. Ló w Immanuel főrabbi hatásos emlékbeszédével kezdődik, melyet Bolgár Mihály, kitűnő gymnasiumi tanár fölött tartott a hálás tanítvány a városi köz-gyűlési teremben. Ép oly kevéssé való népiskolai értesítőbe, mint a kassai ismeretterjesztő cikk. A népiskolának volt 417 növendéke. A tanítótestület 7 tagból áll. Megjegyezzük, hogy az iskola mellett kisded-őv is van, melybe 109 kisdéd járt.

Sr.

(Folytatás köv.)

V e g y e s e k .

— Tisztelettel kérem azon t. előfizetőinket, kik hátralékban vannak, szíveskedjenek kötelezettségeiknek f. é. szeptember 8-ig eleget tenni, nehogy a fölszólítgatás még külön költséget okozzon. Egyuttal figyelmeztetem egyesüle-tünk kilépő tagjait, hogy a kilépés csak azon esetben vétetik tudomásul, ha az illető tag az egyesület iránti kötelezettségeinek eleget tett.

S e n y e i F e r e n e z ,
egyes. pénztárnok.

— **Kinevezések a tanítóképezdéknél** A „P. N.”-ban olvassuk, hogy Samu József főegyházi igazgató — saját kérelmére — a csáktornyai tképezde igazgatói állomásra helyeztetett át. Zajzon D. losonczy r. tanár Samu J. helyére, s Losoncra Szondy J. tétetett Zaióváraljáról, hova rendes tanáruul Benitzky Péter nevezetett ki. Kiváncsiak vagyunk tudni, hogy ez a Benitzky valóban Péter-e? s nem Lajos, kit azért mert semmiféle tanítói sem tanári képesítettsége nem volt, s a polg. isk. tanképesítő vizsgálatnak már írásbeli részén megbukott, a modori iskolaszék polg. iskolai állomásáról elmozdított. Miután Lajosunk a protectióban nem szűkölködött, a m. miniszterium a modori képezdéhez segédtanáruul nevezte ki, de a tanári kar azon felterjesztésére, hogy ilyen emberrel egy intézetnél nem működhetik a m. miniszterium a kinevezést vissza vonta. Mert ha valóban ez a Lajos lett r. tanár, akkor a „Paed. Szemle” szénájába vágjuk kazánkat, s életrajzot közlünk, mivel nem tűrhetjük, hogy a képezdei tanári karban egy **Barány Ignácot oly emberrel pótoljanak, kinek a népkoláról fogalma sincs.** Utána járunk a dolognak s ha meggyőződünk a személy azonosságáról akkor Benitzky uram életrajzát s viselt dolgait sőt protectóráét megismertetjük az olvasóközönséggel. Mert jó ismernünk azokat a kik a tanítókat képzik a jövőnek!

— **A tanítónök szavazati joga.** Kafka Károly úr leköszönvén az elemi szakbizottságban viselt tanítótestületi képviselőségről, a f. tanítótestülete azt kérvényezte, hogy az új képviselő megválasztásánál minden tanító és tanítónő érvényesíthesse zavazatát. — E kérdésben a VIII. ügyosztály és a közoktatásügyi kormány között több irat és eszme lön váltogatva. A kormány vegre határozattan azt a feleletet adta, hogy a szavazásban csak a véglegesen alkalmazott férfitanítók vehetnek részt, a tanítónök pedig a szavazásból kizárassanak. Mint ha bizony az illető képviselő akár az iskolaszékbe küldje azt a tanítótestület mert ennél az actusnál is megvonatott a nőktől a szavazási jog) akár pedig az „elemi szakbizottságba, nem képviselné egyúttal a nőket is. Nem értjük hát miért lesznek ilyen csekél horderejű kérdéseknél, melyeknek politikai háttere sincs? a szavazási jogtól minden indokolás nélkül elütve.

— **A zólyom-turóczmegyei tanítóegylet f. évi nagygyűlését,** ezuttal a IV-et f. évi aug. 30. és 31-én fogja megtartani Zólyomban, melyre az egyleti tagok és tanügybarák megkívatnak.

— **A legrégebb magyar erdészeti tárgyú mű.** Az idei könyvészeti kiállításon az ott megfordult erdészek figyelmét felkeltötte egy az erdélyi nemzeti muzeum által unikumképen kiállított régi könyvecske, mely a következő címet viseli: „Az Fenyőfának hasznos voltáról és az Sendely csinálóknak kellemetes és hasznos munkájokról való História. Mely szerzetetét és mostan kibocsátatott Oroszhegyi Mihály Deák által, An. 1655.” A végén ez áll. „Nyomatott 1656. esztendőben.” Az egész művecske 6 negyedréti lapból áll papirosa durva, sárga. Verseken van írva s az utolsó versszakban szerző így mutatja be magát: „Engemet Mihálynak, az kik rátalálnak, hinak most Zetelakán, Mint ez História elei mutatja, az versejek tájékán, vagy az Oroszhegyit kérdezd és megtalálsz az Nagy Küküllő partyán.”

Szerkesztői Üzenetek.

E. J. Szolyva. Köszönöm a megemlékezést. A kért dolog a napokban megy, most sok a munkám. — levelemet megkapta? Tollagi. Bpest. Helyes, kísérje figyelemmel. — Szívesen latándjuk a „latczon”! — F. J. Csik-Jenőfalva. A szolyvai üzenet második mondata Önnek is szól. — Mindenkor szívesen adunk fölvilágosítást. — B. M. Czegléd. Megelőztünk. A miket javallasz, már megtörténtek. A napokban megy szét a fölhívás. — Tanítványainak névsorát mindenünnen bekértük: vajha jelenlegi lakezimeiket megtudhatnók oly könnyen!

DOBROWSZKY és FRANKE

KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN

Budapest, IV., egyetem-utca 2. sz. (Az első hazai takarékpénztár palotájában) megjelentek:

Szöke István (fővárosi tanító) **Népiskolai könyvei:**

Ára félkemény kötésben **csak 8 kr.**

a) **A magyarok története.** — b) **Földrajz.** — c) **A természettan elemei.** — d) **A természetrajz elemei.**

Dr. Emericz Gyéza és Kárpáti Endre, Számtani példatárai a népiskolák számára, 6 füzet. Minden osztály számára egy-egy füzet. Füzetenkint **csak 10 kr.**

Mértani példatár a mindennapi és ismétlő népiskolák számára. Ára félkemény kötésben **20 kr.**

Általános földrajzi atlasz. Különös tekintettel Magyarországra. A legújabb földrajzi ismeretek és térképek után összeállítva. Negyedik javított kiadás. Ára **40 kr.** Tartalma: a) Magyarország. b) Osztrák Magyar Monarchia. c) A föld féltékéi. d) Európa. e) Ázsia. f) Afrika. g) Észak- és Közép-Amerika, h) Dél-Amerika. i) Ausztrália és Polynesia, k) Palesztina.

A magyar Szt. Korona Országainak térképe. Minden megye külön színezve. Ára **csak 12 kr.**

Az Osztrák-Magyar Monarchia térképe. Ára **csak 12 kr.**

Európa térképe. Ára **csak 12 kr.**

Budapest és Környéke, továbbá Pest-Pilis-Solt Kis-Kun-Megye térképe. Ára **csak 10 kr.**

Barna J., Hajnal A., Sretvizer Lajos és Steiner István, (fővárosi tanítók) **Magyar olvasókönyv** a népiskolák számára II. osztály: Ára kemény kötésben 24 kr. III. oszt. 28 kr. IV. oszt. 32 kr. V. és VI. oszt. 65 kr. **Német olvasókönyv** népiskolák V. és VI. osztály számára. Ára kemény kötésben 65 kr.

Ezen olvasókönyveket Budapest főváros tanácsa valamennyi népiskolája számára kötelező tankönyveknek elfogadta.

Adámy Béla. (Fővárosi tanító.) **Német ABC- és olvasókönyv** különös tekintettel a városi viszonyokra. Ára kemény kötésben 28 kr.

Dr. Emericz Gyéza tanítókép. igazgató. **Földrajz** a népiskolák számára. III. osztály ára 16 kr. IV. V. és VI. osztály számára egyes könyv ára 20 kr.

Természet- és vegytan a mindennapi és ismétlő népiskolák számára. 98, a szöveg közé nyomott fametszettel. Negyedik javított és bővített kiadás.

A terményrasztatás módszere. Vezérkönyv a Dr. Emericz Gyéza- és Somogyi Gézaféle „Népiskolai Természetrajz“ című tankönyvhez. Ára 25 kr.

Dr. Emericz Gyéza és Kárpáti Endre. **Vezérkönyv** a népiskolai Számtanításban. I. füzet. Az 1., 2. és 3. osztály tananyaga. Ára 1 frt. II. füzet. a 4., 5. és 6. osztály tananyaga. Ára 1 frt 20 kr.

Vezérkönyv a népiskolai mértan tanításban. Ára 44 kr.

Dr. Emericz Gyéza és Somogyi Géza. **Természetrajz** a mindennapi és ismétlő népiskolák számára. Számos ábrával. Második javított kiadás. Ára 50 kr.

Laky Dániel (főgymn. tanár.) **Népiskolai Földrajz**, a miniszteri tanterv szerint. Második kiadás. Ára kemény kötésben 30 kr.

Rákóczy Lajos. (Fővárosi tanító) **Földrajz** a népiskolák számára III. és IV. osztály. Ára kötve 30 kr. V. osztály 40 kr. VI. osztály ára 30 kr.

Rákóczy Lajos földrajzi tankönyveit. Budapest főváros tanácsa valamennyi népiskolája számára kötelező tankönyveknek elfogadta.

Somogyi Géza (tanítóképz. tanár.) **Embertan.** Tanítóképezdék, felső nép- és ismétlő iskolák számára 20, a szöveg közé nyomott fametszettel. Ára 36 kr.

KIS TÜKÖR.

Népiskolai tankönyvek tára.

Tartalma:

Hazai történelem és alkotmánytan. Második kiadás Irta: Dr. Kiss Áron. Ára keménykötésben 20 kr.

Földrajz. Irta: Laky Dániel. Ára félkemény kötésben 16 kr.

Magyar nyelvtan. Irta: Losonczy László. Ára félkemény kötésben 25. kr.

Természettudomány. Irta: Losonczy László. Ára félkemény kötésben 20 kr.

Természettan és gazdasági vegytan. Irta: Dr. Öreg János. Ára félkemény kötésben 18 kr.

Mezei gazdaság- és kertészettan. Irta: Kiss Kálmán. Ára félkemény kötésben 15 kr.

Gyakorlókönyv a népiskolai énektanításhoz. Irta: Olah Károly. Ára félkemény kötésben 25 kr.

Természettudomány. Irta: Hajdú László. Ára félkemény kötésben 15 kr.

T. CZ.

Tisztelettel kérem a Tanító urakat, legyenek szivesek az eredeti Singer varrógépeket ismerőseiknek ajánlani.

Minden egyes ön által ajánlott oly vevő után, kinek nevét velem előre közlendő, önt 8% kedvezményben részesíteném.

Az eredeti Singer-gépek legjobb amerikai aczélből, figyelemmel a legtartósabbban vannak gyártva, mely körülmények következtében az utánzott vagy ugynevezett javított Singer-gépek semmiféle tekintetben sem hasonlíthatók az eredetiekhez.

Harmincz évi hasonlíthatatlan eredmény által be van bizonyítva, hogy az eredeti Singer varrógépek, ugy családi használatra, valamint kézművi célokra is minden más áruba hozott gépek mellett a legkedveltebbek és szerkezetben, jóságban használhatóságban, valamint tartóságban is semmiféle gyártmány által el nem érhetők.

Az eredeti Singer varrógépek a legujabb javításokkal és segédkészülékekkel vannak ellátva; különösen figyelembe veendő az új állvány, melynek mindkét oldala a Singer Manufacturing Co. gyári-jegyét viseli. Ezen állvány érdelemdús szerkezeténél fogva javítást soha sem igényel; varrás alatt a lekisebb zajt is eltávolítja és gyengébb alkotású személyek is fáradság nélkül dolgozhatnak a gépen.

NEIDLINGER G. Vezér-ügynöksége

Budapest, váczi-utca 26. szám (a vastuskóhoz.)

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEMŰ

u. m. géplevélboríték,- kereskedelmi, jegyzet-könyvek és iskolai füzetek gyára. Papir, rajz- és írószerek raktára. Monogramm-sajtó kő- és könyvnyomdai intézete

BUDAPEST,

gyári telep és iroda:

belvárosi üzlet:

VI., Rózsa-utca 55. sz.

IV., kecskeméti-utca 13. sz.

saját házában.

Ajánlja

a 'ek. fővárosi tanács által jónak bizonyítottak és használatra ajánlott Feszli László-féle „A Rajzolás Elemei“ című rajzfüzetjeit, előrajzolt mintákkal ponthálózatos és szabadkézi rajznak, 9 füzetben az elemi és felsőbb népis-kolák számára, füzetje 10 kr.

Ujabb módszertan alapján összeállított a budapesti IX. kerületi I. számú tantestület által használatra elfogadott

dűlvonalas irkáit

I és II. osztály részére, 100 füzet ára 80 kr., a III., IV., V. és VI. osztály részére, 100 füzet ára 1 frt 60 kr.

Az ütenyrendszer alapján összeállított előírással ellátott szépírási füzetjeit magyar és német írásra, 10-10 füzetben 100 füzet ára 80 kr.

A felsőbb elemi- és polgári iskolákban használt térképhálózatokat azaz fokokra beosztott térképek, minden világrész és ország számára külön kapható, 36 mintában, 100 dbb ára 1 frt 80 kr.

„Gyakorlat“ és „Szépírási“ füzeteit úgy szintén „Rajz-tömb“-jeit, sima, kockás vagy pontozott jó rajzpapírosból, díszes színnyomatu borítékkal.

Fenti füzetek saját készítményeim.

Azonkívül dusan felszerelt raktárát mindennemű irodai,- levél,- rajz,- másoló és csomagoló papirokból, továbbá palatáblák, palavesszők, tollak és tollnyelekből, úgy szintén festékek, ecsetek, tanrendek, vizsgalapok és minden e szakmába vágó cikkekkel legolcsóbb áron.

MEGRENDELÉSEK utánvét mellett pontosan teljesíttetnek.

belvárosi üzlet IV., Kecskeméti-utca 13. sz.

ifj. NAGEL OTTO könyvkereskedésében

BUDAPESTEN

a nemzeti színház bérházában megjelentek s minden hazai könyvárusnál kaphatók:

A szemléltető oktatáshoz.

Kicsinyek világa, írta LAJOS bácsi. Nagy elpusztíthatlan képeskönyv a szemléltető oktatást magyarázó szöveggel. Ára 2 frt. — Kemény elszakíthatlan táblákra felhuzva 2-60

Népiskolai tankönyvek.

Módszeres torna tanítás I. Népiskolai tornagyakorlatok, írta HORVÁTH J. és JUHÁSZ GY. . . . . —40
 Népiskolai földrajz, írta BARNA J. fővárosi tanító I. rész a népiskolák IV. osztálya számára. Kemény kötésben . . . . . —20
 Népiskolai földrajz, írta BARNA J. fővárosi tanító II. rész a népiskolák V. osztálya számára. Kemény kötésben . . . . . —20
 Népiskolai földrajz, írta BARNA J. fővárosi tanító, III. rész a népiskolák VI. osztálya számára. Kemény kötésben . . . . . —20
 Magyarország története párhuzamosan alkotmányunk vázlatával és a főbb világesemények tüggelékével az újabb minisiteri tanterv alapján. Írta BRAUN J. fővárosi tanító. II. kiadás. Kemény kötésben . . . . . —30
 Népiskolai számtan I. rész, a népiskolák II. oszt. számára, írták VIRÁG J. és WALTER K. fővárosi tanítók. Kemény kötésben . . . . . —15
 Népiskolai számtan II. rész, népiskolák III. oszt. számára, írták VIRÁG J. és WALTER K. fővárosi tanítók. Kemény kötésben . . . . . —20
 Népiskolai számtan III. rész, a népiskolák IV. oszt. számára, írták VIRÁG J. és WALTER K. fővárosi tanítók. Kemény kötésben . . . . . —20
 Schwarz M. Az egyenletek megfejtése népszerű modorban. Népiskolák V. VI. osztálya és polgári iskolák számára . . . . . —40

Német nyelven.

Leitfaden zum richtigen Denken, Sprechen und Schreiben, írta FLESCHE M. fővárosi tanító. I. Theil für die unteren Jahrgänge der 6 klassischen Volksschule. Második kiadás. Kemény kötésben . . . . . —30
 Leitfaden zum richtigen Denken, Sprechen und Schreiben, írta FLESCHE M. fővárosi tanító. II. Theil für die oberen Jahrgänge der 6 klassischen Volksschule. Kemény kötésben . . . . . —30
 Mind a két rész egy kötetben . . . . . —55
 Adám Iván. Néhány komoly szó magyar rajzoktatásunkról . . . . . —70
 Aesthetika dióhéjban, írta Dr. VÁRÁDY ANTAL. Ára . . . . . —50
 Váltójog és váltó eljárás tankönyve, írta TAKÁCS ISTVÁN. . . . . —90
 A kereskedelmi könyvvezetés népszerűen előadva. Írta KRENNER K. 1-50
 Das Ganze der Kaufmännischen Buchführung populär vorgetragen von KARL KRENNER. 1-50

Ez alkalommal bárorkodom üzletemet a tisztelt tanító közönség szives figyelmébe ajánlani. Kiadványaimból, a hol azok bevezetése szándékoztatik, szívesen küldök ingyenpéldányokat áttekintés végett. Szíves megrendelések általam gyorsan és pontosan teljesíttetnek a lehetőségig olcsó árszámítás mellett. A tisztelt tanítói közönséget felkérve, becses megrendeléseivel minél számosabban megszerencsélhetni, ajánlom magamat

mély tisztelettel

Ifjabb Nagel Otto.

Nyom. Neumayer Ede Budapest, Ó-utca 2. szám.